

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva ako národná inštitúcia pre ľudské práva a národný antidiskriminačný orgán sa vo svetle upozornení Európskej komisie zaoberá ďalšími medializovanými prípadmi segregácie.

Len pár dní po tom, ako Európska komisia varovala Slovensko pred právnymi následkami segregáčnych praktík sa v médiách objavil ďalší prípad možnej segregácie v prístupe ku vzdelaniu. Európska Komisia upozorňovala najmä na výskyt tried, v ktorých je výlučne rómske zastúpenie. Stredisko sa na základe medializovaných informácií začalo zaoberať prípadom obce Ostrovany v okrese Sabinov, kde v súčasnosti vzniká škola, ktorá má mať výlučne rómske zastúpenie, keďže sídli v blízkosti miestnej osady. Deti, ktoré z nej pochádzajú doteraz navštevovali provizórnu školu zriadenú v komunitnom centre, ktorá však kapacitne nestačila vzhľadom na vzrastajúci počet žiakov.

Obec preto pristúpila k stavbe kontajnerovej školy medzi obcou a osadou aj napriek tomu, že si zástupcovia obce boli vedomí možnej segregácie. Už v roku 2012 totiž súd zakázal umiestňovanie rómskych žiakov do segregáčnych tried, no nikto zo zodpovedných inštitúcií štátnej správy a samosprávy nedal obci návod na úspešnú desegregáciu. Obec z technických a finančných dôvodov nemá kapacitu na to, aby zabezpečila inkluzívne triedy, ktoré by boli dostupné tak pre žiakov z majoritného prostredia, ako aj pre žiakov z rómskej etnickej menšiny. Obec sa preto aj napriek upozorneniam Európskej komisie rozhodla pre výstavbu kontajnerovej školy, ktorá je živnou pôdou pre ďalšiu segregáciu vo vzdelávaní.

Stredisko sa prípadom bližšie zaoberá a komunikuje s kompetentnými orgánmi obce a samosprávy. Segregácia v školstve je dlhodobým problémom Slovenska, no je priamo ovplyvnená sídelnou segregáciou rómskych osád. Nie každá obec dokáže technicky zabezpečiť odstránenie sídelnej segregácie v rámci svojich technických možností, no musí zabezpečiť, aby bolo vzdelanie dostupné pre všetky deti bez ohľadu na etnickú príslušnosť a miesto, kde sa narodili.

„Stredisko vníma negatívne následky segregáčnych praktík v školstve, no takisto vníma technickú a finančnú náročnosť procesov, ktoré musia obce zabezpečiť pri desegregácii. Akémukoľvek návrhu na desegregáciu musí predchádzať odborná diskusia, ktorá bude brať do úvahy technické možnosti obcí a proporionalitu jednotlivých opatrení. Je takisto dôležité, aby neboli disproporčne obmedzované práva detí na vzdelanie a aby bola zabezpečená dostupnosť týchto práv pre všetkých, bez ohľadu na ich etnický pôvod a miesto narodenia. Stredisko sa bude prípadom naďalej zaoberať a monitorovať odstraňovanie segregácie zo slovenského školstva. O výsledkoch nezávislého zisťovania budeme informovať verejnosť v blízkej dobe“ vyhlásila výkonná riaditeľka Slovenského národného strediska pre ľudské práva Katarína Szabová.